

Sint-Jan-Baptist

psychiatrisch centrum

JAAROVERZICHT 2016 - PSYCHIATRISCH CENTRUM SINT-JAN-BAPTIST (SJB)

**KWALITEITSVOLLE ZORG
STAAT BIJ ONS VOOROP**

INHOUD

VOORWOORD

AANBOD

VERMAATSCHAPPELIJING VAN DE ZORG

COLOFON

Verantwoordelijke uitgever:
Eddy Impens

Fotografie:
Filip Erkens en Johan Jehoul

Vormgeving:
Sam De Windt

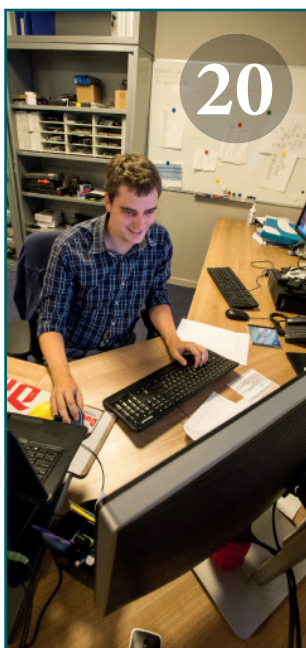
SJB IN 2016

ACCREDITATIE

HR IN BEELD

DIGITALISERING

CIJFERINFO

VRIJWILLIGERSWERKING

*Eddy Impens,
algemeen directeur*

2016 was een zaai- en plantjaar, een jaar waarin nieuwe initiatieven genomen werden en bestaande werkingen afgebouwd. De opname-afdeling Lumen werd eind april definitief gesloten. De opnames van patiënten in een gedwongen opnamestatuut in de regio Gent-Eeklo worden vanaf mei toegewezen aan de 4 partnerziekenhuizen: PC Caritas, PC Dr. Guislain, PC Gent-Sleidinge en PC Sint- Camillus.

SJB zet in op de uitbouw van de forensische doelgroep. Op 20 mei wordt het 15-jarig bestaan van de forensische doelgroep gevierd met patiënten, bewoners, medewerkers, partners en afgevaardigden vanuit de overheid. We herinneren de gelukquiz, de foodtrucks, de fijne samenwerking met Victoria de Luxe....

Eén maand later wordt de eerste high risk/high security geïnterneerde vrouw opgenomen. Met de oprichting en uitbouw van de afdeling Levanta, afdeling voor 20 high risk/high security geïnterneerde vrouwen, verricht SJB pionierswerk in de ontwikkeling van forensische hulpverlening in België.

In oktober wordt het thema accreditatie geconcipieerd. Het doel van dit concept is niet om een kwaliteitslabel te behalen, maar wel om processen te stroomlijnen in functie van kwaliteit van zorg en patiëntveiligheid. Het is een mega-opdracht, waarbij elke medewerker betrokken wordt en waarbij het welslagen ook mee bepaald wordt door zijn en haar competenties.

Op 18 november hadden we hoog bezoek: de heer gouverneur Jan Briers en mevrouw de Minister Joke Schauvliege aanvaardden het peter-meterschap van ons zorgcongres. Dit congres zette 3 belangrijke kruispunten voor het voetlicht: zorg – wonen; zorg – werken en zorg – vrije tijd beleven. Het charter naar aanleiding van dit zorgcongres vermeldt welke concrete acties zullen genomen worden.

In december werd het 10-jarig bestaan van PVT-Krekelmuyter gevierd. Bewoners en medewerkers waren fijn uitgedost, het onthaal was hartelijk en de sfeer joviaal. De GGZ is nog steeds “on the move”. De vraag mag gesteld worden of al de veranderingen en innovaties voor de medewerkers nog te behappen blijven. 2017 dient zich dynamisch aan...

Eddy Impens

HET PSYCHIATRISCH CENTRUM

Wij bieden gespecialiseerde behandeling en begeleiding in drie doelgroepen (verslavingszorg, ouderenpsychiatrie en forensische zorg) en in een psychiatrisch verzorgingstehuis. We behoren tot de vzw Broeders van Liefde. Christelijke waarden en normen zijn een belangrijke vorm van inspiratie.

Kwaliteitsvolle en patiëntveilige zorg staat voorop. Dat wil zeggen dat we samen willen werken aan herstel en het genezingsproces of (re-)integratieproces.

HET PSYCHIATRISCH ZIEKENHUIS (PZ)

Vanuit professionaliteit en deskundigheid garanderen artsen en medewerkers behandeling, begeleiding, zingeving en zorg aan patiënten en bewoners in de doelgroepen verslavingszorg, forensische zorg en ouderenpsychiatrie

Vita verslavingszorg

Vita verslavingszorg biedt een zorg aan volwassenen (18+), gemotiveerde personen met problemen gerelateerd aan middelenmisbruik of -afhankelijkheid.

Middelen staan hier voor alcohol, drugs, medicatie of een gecombineerd gebruik.

Belangrijk voor een opname binnen de verslavingszorg is de aanwezige veranderingsbereidheid bij de patiënt.

De setting is groepstherapeutisch gericht met aandacht voor individuele begeleiding en familiewerking.

De doelstelling van de behandeling is streven naar een alcohol-, drug- en medicatievrij leven met integratie in de leef-, woon- en werksituatie.

Ouderenpsychiatrie

Het zorgcircuit ouderenpsychiatrie, als regionaal zorgcircuit, biedt met zijn hooggespecialiseerde multidisciplinaire zorg, een antwoord op de toenemende vraag naar diagnosestelling én behandeling van personen > 60 jaar met psychische problemen.

Het circuit bestaat uit drie verschillende afdelingen: Hemera gesloten/open en Vespera.

Hemera gesloten:

Staat in voor patiënten met dementie en gedragsstoornissen en patiënten met een functionele stoornis die een gesloten afdeling nodig hebben.

Hemera open:

Staat in voor alle opnames van ouderen met een acute, functionele, organische, psychiatrische problematiek of een opflakking van chronische psychiatrische problematiek.

Vespera:

Is een behandelafdeling voor patiënten met psychiatrische problematiek die nood hebben aan middellange multidisciplinaire psychiatrische begeleiding en behandeling.

Tussen bovenstaande afdelingen is er een doorstroom mogelijk. Vanuit elke afdeling wordt de behandeling op regelmatige basis in dialoog met de patiënt geëvalueerd en waar nodig bijgestuurd.

Het multidisciplinair team staat in voor de behandelevaaluatie en geeft bijgevolg samen met de patiënt richting aan zijn of haar traject.

Het forensisch zorgcircuit

Het forensisch zorgcircuit Zelzate voorziet gespecialiseerde, multidisciplinaire behandeling voor geïnterneerde (*) mannen & vrouwen met het oog op de re-integratie in de maatschappij.

(*) Een internering is een beveiligingsmaatregel die volgt wanneer personen ontoerekeningsvatbaar worden verklaard wat het plegen van bepaalde strafbare feiten betreft. Geïnterneerde personen staan onder toezicht van de Kamers ter Bescherming van de Maatschappij binnen de Strafvuivingsrechtbanken.

De forensische werking binnen het psychiatrisch centrum Sint-Jan-Baptist biedt behandelingen aan voor geïnterneerde dames met een verhoogd risiconiveau ('high security'). Daarnaast is er een uitgebreid behandel aanbod voor geïnterneerde mannen en vrouwen met een middelgroot beveiligingsniveau ('medium security').

Afdelingen binnen het forensisch zorgcircuit

Om optimaal de 'zorg op maat' na te streven en te kunnen beantwoorden aan de individuele behandelnoten van de cliënt, wordt voorzien in verscheidene units met specifieke accenten qua beveiligingsniveau, structuur, behandeltempo, zorgondersteuning e.a.

High security

Levanta: is een gesloten opnameafdeling die een gespecialiseerde behandeling biedt aan geïnterneerde vrouwen met een high-risk en high-security profiel.

Medium security

Encarga 1: is een gesloten opnameafdeling waar de cliënt vanuit een uitgebreide diagnostische fase overgaat naar de behandeling. Daarnaast heeft onze afdeling ook een crisismodule die vooral gericht is op het stabiliseren van de patiënt.

Encarga 2: is een gesloten intensieve behandelafdeling die zich richt op het vergroten van de autonomie, waarbij de patiënt gestimuleerd wordt om verantwoordelijkheid te nemen. Bij ons is ook een crisismodule aanwezig, gericht op het beheersen van de crisistoestand van de patiënt.

Encarga 3: is een open intensieve behandelafdeling. De behandeling is gericht op resocialisatie, groepsinteracties en het nemen van verantwoordelijkheid binnen verschillende contexten.

Ligarsa: Ligarsa is een dagkliniek voor medium security geïnterneerde mannen en vrouwen met diverse psychiatrische en sociale problemen, die al een intensief forensisch behandeltraject doorliepen.

PVT Esperanza 1: biedt een forensische behandeling en zorg op maat met de nodige aandacht voor levenskwaliteit. Het is een gesloten afdeling die een individueel aangepast behandel- en zorgcontext voorziet in twee leefgroepen. Deze worden naar behandel- en zorgnoden ondergebracht in enerzijds de long-treatment groep en anderzijds de long-care groep.

PVT Esperanza 2: biedt een forensische behandeling en zorg op maat met de nodige aandacht voor levenskwaliteit en resocialisatie. Het is een open afdeling die een individueel aangepast behandel- en zorgcontext voorziet in twee leefgroepen. Deze worden naar behandel- en zorgnoden ondergebracht in enerzijds de long-treatment groep en anderzijds de long-care groep.

Schakelteam: De kerntaak van het Schakelteam bestaat erin de in-, door- en uitstroom van geïnterneerde personen binnen of tussen zorginstellingen te bevorderen. Hierdoor kunnen meer bedden vrijkomen voor de restgroep geïnterneerde personen die momenteel nog in de gevangenis verblijven. De bedoeling is om via deze manier van werken “netwerken” te creëren tussen instellingen en/of voorzieningen.

Op deze manier vormt het team de verbinding (“schakel”) tussen de gevangenis en het externe zorgcircuit. De expertise waarover het team beschikt, kan eveneens aangewend worden om zorgactoren te ondersteunen bij het uitvoeren en verstrekken van de zorg aan de betreffende geïnterneerde personen.

Het Forensisch 2B-team: is opgericht als verbeterproject internering van de FOD Volksgezondheid en is een samenwerkingsverband tussen APZ Sint-Lucia te Sint-Niklaas, PC Sint- Amandus te Beernem en ons psychiatrisch centrum Sint-Jan-Baptist. We werken volgens de filosofie van artikel 107 van de ziekenhuiswet en zijn dus actief binnen de vermaatschappelijking van de zorg.

Ons team vervult de 2B-functie door langdurige, niet acute ambulante begeleiding met forensische focus aan te bieden aan geïnterneerde personen die wonen in de regio Oost- en West-Vlaanderen en niet behoren tot de groep van seksuele delinquenten. Als doel staan het voorkomen van recidive en het bevorderen van verdere maatschappelijke integratie voorop. Het integreren van (reguliere) zorgpartners bij het wegvallen van forensische behandelnoten sluit hierbij aan.

Het MOBIL 2B-team Meetjesland: Op 1 januari 2013 werd het MOBIL 2B-team Meetjesland (Art. 107) opgestart in samenwerking met PC Sint-Jan Eeklo, het Wit-Gele Kruis, de Christelijke Mutualiteit en de Bond Moyson. Het MOBIL 2B-team heeft als doelstelling personen met een psychiatrische problematiek in hun thuissituatie te behandelen of te begeleiden. Als psychiatrisch centrum Sint-Jan-Baptist engageren we ons hier volop in.

Meer info over de verschillende afdelingen: www.pcsintjanbaptist.be

Nieuwe afdeling Levanta: High risk vrouwen

De nieuwe afdeling voor vrouwen met een high-risk of high-security profiel op de campus van ons centrum opende op 20 juni 2016 haar deuren. Met de komst van de nieuwe afdeling willen we niet alleen voldoen aan de gespecialiseerde behandeling, maar ook inzetten om de tot nu toe ontbrekende schakel tussen het reeds bestaande forensisch zorgcircuit voor vrouwen en de gevangenen in te vullen. België werd namelijk reeds meermaals veroordeeld omdat nog te veel personen met een interneringsstatuut, zonder de gepaste zorg of begeleiding, in gevangenen verbleven.

Bij de toelating tot de high risk afdeling wordt er niet gesproken over een behandelcontract of een opnamekeuze, maar wordt de patiënt geplaatst door de Commissie ter Bescherming van de Maatschappij (CBM), binnen afzienbare tijd de Kamer ter Bescherming van de Maatschappij (KBM). Er zijn dus geen inclusie- of exclusiecriteria. In het kader van het recht dat elke patiënt heeft op een pro-sociaal leefklimaat, wordt er dan ook alles aan gedaan om in een aangename leefomgeving te voorzien en samen motiverend aan de slag te gaan om een engagement voor een verdere behandeling te bewerkstelligen.

Voor de high risk vrouwenafdeling werden er een zestal behandelinstellingen weerhouden om zo een doorstroom naar een medium security of andere gepaste zorginstelling te bevorderen: observatie, agressie-management, diagnostiek, biologische en medische oppuntstelling, voorbereiding en levenskwaliteit. Dit betekent dat in de praktijk er wordt samengewerkt met de patiënt naar een agressie- en middelenvrij groepsfunctioneren om zo de doorstroom naar een gepaste vervolgsetting te verwezenlijken. Het doorverwijzen naar de andere forensische of de reguliere zorg is principieel op elk moment mogelijk. Realistisch gezien zal dit echter voornamelijk naar een medium security setting zijn waarbinnen een verdere intensieve behandeling in een gesloten of open structuur mogelijk is.

Het multi-disciplinaire team ziet er in grote lijnen hetzelfde uit als de andere forensische afdelingen. De diensten van het team van therapeuten is echter aangepast aan de noden van de patiënten. Omdat de dag van een patiënt niet stopt in de avond of in het weekend werken de vaktherapeuten ook in vroege en late diensten om het gevarieerde aanbod gedurende de hele dag te kunnen voorzien.

Elke weekenddag is er ook een therapeut in dagdienst aanwezig om zo 7 op 7 te kunnen werken aan de behandeling. Er wordt tevens nauw samengewerkt met de Cel Onderzoek en Beleid om niet alleen het onderzoek met betrekking tot de specifieke doelgroep van high risk vrouwen verder te ontwikkelen, maar ook de gebruikte registratie-instrumenten nauwgezet te analyseren.

15 jaar forensische zorg: medium security

In 2016 vierden we het 15 jarig bestaan van de drie 'medium security' ziekenhuisprojecten (OPZC Rekem, UPC Sint-Kamillus en PC Sint-Jan-Baptist). In het licht hiervan vond op 20/5/2016 een kunstzinnig feest plaats op het domein van het psychiatrisch centrum Sint-Jan-Baptist voor patiënten, netwerkleden, medewerkers en externe partners.

In voorbereiding van dit feest liep er een kunstproject in samenwerking met Arteveldehogeschool, Victoria Deluxe en School of Arts Gent rond het thema 'geluk'. Kunstenaars begeleidden de patiënten in het ophalen van herinneringen die hen gelukkig maakten om deze vervolgens kunstzinnig te vertalen.

De eindproducten van deze kunstsessies werden voorgesteld op het feest. Zo konden de feestgenodigden genieten van Radio Geluk, de Geluksquiz, een Geluksfototentoonstelling en enkele individuele kunstwerken.

Naast een inleidend spreekgedeelte werden we verder nog muzikaal verwend door de lokale coverband 'Undercover' waardoor het lunchgedeelte samen met de foodtrucks voor een waar festivalgevoel zorgde.

Splitsing PVT Esperanza 2

Conform het beleidsplan 2015 – 2019 splitste in de loop van september 2016 Esperanza 2 in twee leefgroepen.

In de ene leefgroep ligt de klemtoon op het aspect resocialisatie, in de andere leefgroep gaat er vooral aandacht naar het verhogen van de levenskwaliteit van de bewoners.

Wat betreft de naamgeving van de leefgroepen zijn we verder gaan denken op het idee van één van de bewoonsters. Arco, is Spaans voor "boog", verbinding met de buitenwereld. In deze leefgroep voor 12 bewoners ligt de klemtoon op resocialisatie, hogere verantwoordelijkheid, groepsdynamische processen,....

Iris : de iris bepaalt de kleur van het oog zoals wij die waarnemen. De uitgebreide variatie van kleuren verwijst naar de verscheidenheid van onze bewoners. In de leefgroep van 18 bewoners zetten we zoveel als mogelijk in op deze verscheidenheid teneinde de levenskwaliteit te verhogen.

Samen vormen ze ook nog een geheel. Het woord "arco iris" is Spaans voor "Regenboog". Hindoes en boeddhisten geloven dat wie in het stadium van de regenboog belandt, op de drempel staat het ideaal te bereiken.

We proberen immers met onze bewoners de hoogst mogelijke vorm van resocialisatie na te streven.

HET PSYCHIATRISCH VERZORGINGSTEHUIS (PVT)

Het PVT biedt begeleiding en een gespecialiseerde behandeling aan personen met een langdurige en gestabiliseerde psychiatrische kwetsbaarheid. Het verzorgingstehuis bestaat uit PVT-uitdovend en PVT-permanent.

PVT-uitdovend richt zich vooral op oudere mannen en vrouwen met een lichte, matige en ernstige verstandelijke beperking. PVT-permanent richt zich op personen met een verstandelijke beperking (licht, matig, ernstig) en die bijgevolg in mindere of meerdere mate begeleidingsafhankelijk zijn.

AANBOD

PVT Krekelmuyter - PVT permanent

Het Psychiatrisch verzorgingstehuis Krekelmuyter is een woonvoorziening van het psychiatrisch centrum Sint-Jan-Baptist. Deze campus is gelegen in Omer De Bruyckerstraat 2A te Zelzate.

De Krekelmuyter-bewoners zijn mensen met een langdurige of blijvende psychische/psychiatrische kwetsbaarheid, welke in min of meerdere mate begeleidingsafhankelijk zijn. Er wonen eveneens een aantal personen met een verstandelijke beperking. Krekelmuyter heeft verschillende woonvormen:

- 10 individuele studio's
- 4 studio's voor 2 bewoners
- 2 appartementen voor 4 bewoners
- 2 groepswoningen voor telkens 8 bewoners
- 2 zorggroepen voor telkens 9 bewoners (en 1 ziekenkamer)
- 1 woonhuis voor 11 bewoners

De verantwoordelijke begeleiders ondersteunen de bewoners op alle levensdomeinen, waarbij de woonfunctie bijzondere aandacht krijgt. De bewoners worden maximaal betrokken in de organisatie van hun dagelijks leven.

Ter ondersteuning van de begeleidingsrelaties wordt er multidisciplinair gewerkt. Door een systematische benadering krijgen alle levensdomeinen de nodige aandacht. De begeleiders vinden inspiratie voor hun dagelijks handelen in het gedachtegoed van de psychosociale rehabilitatie en de herstelondersteunende zorg.

PVT Villa - PVT permanent

Deze campus is gelegen in de Suikerkaai 80 te Zelzate-Oost en is een onderdeel van het psychiatrisch centrum Sint-Jan-Baptist. De bewoners zijn mensen met een langdurige of blijvende psychische/psychiatrische kwetsbaarheid, welke in min of meerdere mate begeleidingsafhankelijk zijn. Het woonhuis biedt plaats aan 11 bewoners.

PVT De Warande - PVT uitdovend

Het Psychiatrisch verzorgingstehuis (PVT) De Warande is een woonvoorziening gelegen op een externe campus (Wachtebeke) van het psychiatrisch centrum Sint-Jan-Baptist. Er verblijven 50 volwassen personen met een matige, ernstige of diepe mentale beperking. De bewoners verblijven in 4 leefgroepen, elk met een aangepaste infrastructuur en een multidisciplinair team dat instaat voor de dagelijkse zorg.

PVT Het Anker - PVT uitdovend

PVT Het Anker is geopend op 3 juni 2013 en is gelegen op de campus van het psychiatrisch centrum Sint-Jan-Baptist. Deze afdeling is in het leven geroepen als antwoord op een dringende zorgvraag voor bewoners die verbleven op afdelingen binnen PVT die inmiddels zijn gesloten of gaan sluiten.

PVT Het Anker is een woonentiteit en biedt een thuis aan 36 bewoners, mannen en vrouwen, volwassen tot bejaard. Bewoners hebben een verstandelijke beperking (licht, matig of ernstig) met bijkomende psychische en/of gedragsproblemen.

Emancipatorisch werken en empowerment zijn de rode draad in het dagelijks handelen en begeleiden. Interne mutaties vanuit afdeling Het Anker naar De Warande zijn mogelijk.

10 jaar PVT Krekelmuyter

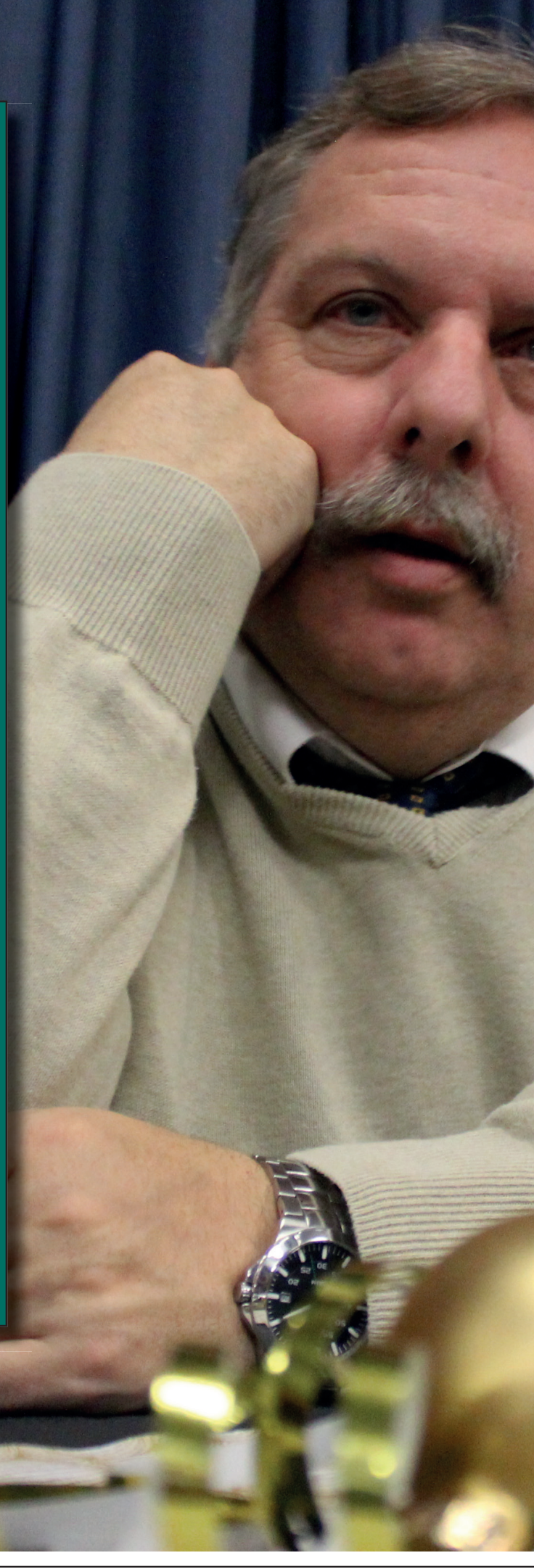
Bewoners, medewerkers en families vierden op 16 december 2016 het 10-jarig bestaan van campus PVT-Krekelmuyter. Na 2,5 jaar voorbereidend werk door het kerncomité en tal van werkgroepen gingen de deuren van PVT-Krekelmuyter open op 13 december 2006.

De nieuwe infrastructuur was één gegeven, maar net zo belangrijk was het ontwerp van de visie. Deze visie werd en wordt gekenmerkt door het gedachtengoed van de psychosociale rehabilitatie. Over de jaren heen werd deze visie geleidelijk aan verder uitgediept en werd deze verankerd in de dagelijkse werking van PVT-Krekelmuyter.

Kenmerkend was en is de gestage groei van de bewoners op de participatieladder. Daar waar bewoners van bij aanvang een plaats hadden in het maandooverleg rond (vrije-) tijdsbesteding, is het zo geëvolueerd en een evidentie geworden dat de bewoners vandaag de dag deelnemen aan de eigen bewonersbespreking, tal van projectgroepen en participeren aan het beleidsoverleg.

In 2012 was er een uitbreiding met 11 extra PVT permanente bedden. Deze werden gerealiseerd in woonhuis de Villa. Sindsdien beschikken we over 71 PVTp plaatsen.

De kerngedachten m.b.t. de psychosociale rehabilitatie vinden de laatste jaren steeds meer diepgang gestoeld op de visie van de herstelondersteunende zorg. Daarbij wordt de bewoner nog meer dan tevoren als een actieve partner beschouwd en vormen diens wensen en levensverwachtingen de basis voor de ondersteuning door de professional.

Naast de technische invulling van het systematisch rehabiliterend handelen (= systematische verkenning van de levensverwachtingen van de bewoner), staat de relatie zorgverlener-bewoner voorop, waarbij de attitude van de ondersteunende begeleider steunt op de presentietheorie.

In 2015 en 2016 doorliep elke PVTp medewerker een verkorte of een meer uitgebreide basisopleiding SRH. In de marge hiervan kunnen we nog vermelden dat een 10-tal bewoners meegewerkt hebben aan de voorbereiding en uitvoering van de verkorte interne vorming SRH.

Iedereen gaat momenteel aan de slag met deze vernieuwde visie. Hoewel het globale kader steeds hetzelfde is, vormt de toepassing ervan steeds maatwerk. De verwachtingen en het tempo van de bewoner zijn steeds de leidraad voor het realiseren van de persoonlijke doelstellingen en/of ondersteuningsnoden.

Naast bovenstaande individuele doelstellingen vond er in 2015 ook een collectieve, gestructureerde bevraging plaats via de ROPI (Recovery Oriented Practices Index). Deze bevraging dient mede als leidraad voor de bepaling van de jaardoelstellingen. Deze worden elk jaar per subteam bepaald. Na de 0-meting in 2015 zal de werking per woonéénheid opnieuw gescoord worden in het najaar van 2017 via een zogenaamde quickscan.

Kortom, het mag duidelijk zijn dat de PVTp-werking heden ten dage een dynamisch karakter kent. Het beleidsplan van PVT-p bevat nog tal van andere thema's en projecten en het PVTp heeft nog tal van nieuwe uitdagingen in het verschiet. De verdere uitbouw en consolidering van de lopende projecten zal evenwel de prioritaire aandacht genieten.

PREVIEW: ACCREDITATIE

Met de voorbereiding op accreditatie in ons psychiatrisch centrum werd de dienst kwaliteit uitgebreid met een extra werkracht. Johan Jehoul, eerder aan de slag als dienshoofd informatica van de Broeders van Liefde, werd aangeworven.

In 2016 nam de Raad van Bestuur van de vzw Provinciaal der Broeders van Liefde de beslissing om zich voor te bereiden op accreditatie in alle psychiatrische ziekenhuizen.

Accreditatie wordt daarbij gebruikt als methode voor het bewerkstelligen van een voortdurende kwaliteitsverbetering en als instrument voor het extern verantwoorden van die kwaliteit (patiënten, overheid). Als accreditatie-instantie koos men NIAZ, het Nederlands Instituut voor Accreditatie in de Zorg

Omdat het behalen van een NIAZ-label een omvangrijke en gecoördineerde actie vereist, besliste de directie van het psychiatrisch centrum Sint-Jan-Baptist om de aanwezige stafmedewerker kwaliteit (Rinaldo Vereecken) vanaf oktober 2016 te versterken met een tweede collega (Johan Jehoul).

Naast hun gedeelde focus op kwaliteit, richten zij beiden hun aandacht op een ander deel van het proces. Rinaldo op interne audit en Johan op de procesmatige begeleiding.

Eind 2016 werd informatie verzameld om in 2017 van start te kunnen gaan met het accreditatietraject. Er werd nagegaan welke stappen en beslissingen er moesten genomen worden in de voorbereidende fase.

Foto: Johan Jehoul (links) / Rinaldo Vereecken (rechts)

DIGITALISERING: NIEUWE WEBSITE

Op 14 juli 2016 stelden we trots onze gloednieuwe website (www.pcsintjanbaptist.be) voor. Via de publieke homepage vindt u vlot informatie terug over onze dagelijkse werking, het psychiatrisch centrum, publicaties, nieuws, ...

Onze website is toegankelijk vanop alle toestellen (laptop, tablet, smartphone).

In tegenstelling tot onze website vroeger is de site nu veel dynamischer en gebruiksvriendelijker. In het verleden was de site te chaotisch en was het voor velen een platform van lang zoeken en constant doorklikken.

Bezoekers van onze website en de werknemers zelf raakten volledig verdwaald in de te grote en complexe menustructuur.

Inzake service naar de bezoekers en potentiële medewerkers is er heel wat veranderd rond de vacatures.

Onze nieuwe website is tot stand gekomen door een samenwerking met de Broeders van Liefde. Vanuit de Broeders van Liefde hebben we de hulp gekregen inzake het concept, design en het volledige ontwerp.

Wij danken de dienst communicatie voor hun medewerking en steun aan dit project!

www.pcsintjanbaptist.be

Nieuwe website - lancering nieuwe vacaturesite

De geboorte van de nieuwe website heeft heel wat kansen en opportuniteiten met zich meegebracht. Naast een hedendaagse voorstelling van onze organisatie worden nu ook onze vacatures op een aantrekkelijke en efficiënte manier aangeboden aan sollicitanten.

Dit hebben we mede te danken aan de medewerkers van het online rekruteringsplatform HR Organizer.

Met HR Organizer kunnen we de juiste kandidaten bereiken, het rekruteringsproces verbeteren, vacatures zorgvuldig opvolgen en dat met één enkele muisklik.

De kandidaten kunnen op een makkelijke manier solliciteren door op de vacaturepagina het digitaal sollicitatieformulier in te vullen dat bij elke vacature vermeld staat.

Ook onze jobstudenten, stagiairs en vrijwilligers kunnen zich voortaan via onze website registreren.

Perspectiefgesprekken doorgelicht

in 2014 zijn we van start gegaan met het voeren van tweejaarlijkse perspectiefgesprekken voor alle medewerkers. Een perspectiefgesprek is een belangrijk instrument om competenties, talenten, leerdoelen, loopbaanverwachtingen, het welzijn en welbevinden van medewerkers af te stemmen op de team-/organisatiedoelstellingen. Om het ganse proces te ondersteunen en de voorbereiding van het gesprek te faciliteren, hadden we een digitaal sjabloon ontwikkeld.

In 2016 hebben we zowel aan medewerkers als aan leidinggevenden feedback gevraagd over de perspectiefgesprekken die de afgelopen periode werden gehouden. Er werden vragen gesteld over de voorbereiding, het gesprek zelf, het digitaal sjabloon en de algemene tevredenheid.

Vanuit de respons die we mochten ontvangen kunnen we stellen dat 86% van de medewerkers en 80% van de leidinggevenden in het algemeen tevreden waren. Er zijn plus- en minpunten benoemd alsook suggesties meegegeven.

Samen met de ICT-dienst hebben we een gebruiksvriendelijker digitaal sjabloon gemaakt zodat de perspectiefgesprekken 2.0 kunnen opgestart worden in 2017.

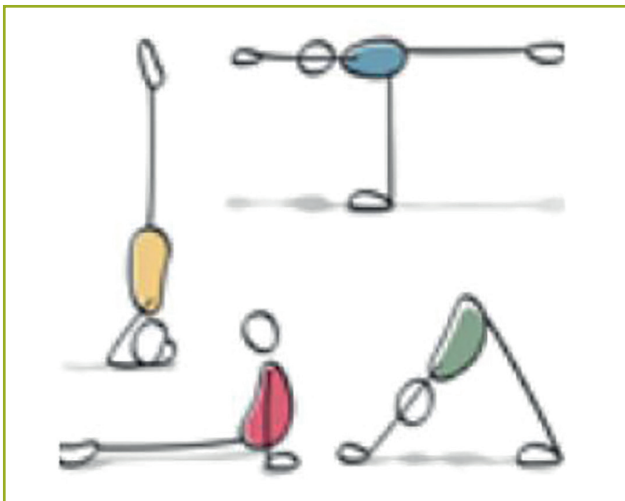
HR Team: Cindy Van Liedekerke en Hilde Meersman

Stressmanagement

Een eerste stap naar bewustwording

Enige mate van stress ervaren tijdens het werk kan positief zijn. Een te hoge dosis stress over een lange tijd wordt problematisch. Uit de resultaten van de medewerkersbevraging kwam naar voor dat werkdruk, fysieke en psychosociale belasting hoog liggen.

Tijd dus om de koe bij de horens te vatten. We richtten een praktijkgerichte workshop in voor onze leidinggevenden onder begeleiding van een externe coach.

“Stijf van de stress, een eerste stap naar bewustwording”.

Aanwezigheidsbeleid in de startblokken

We vinden het van belang dat iedere medewerker gemotiveerd, met plezier en gezond zijn job kan blijven doen. Onder meer vanuit de medewerkersbevraging hebben we opgemerkt dat de medewerkers in het algemeen tevreden zijn en voldoening halen uit hun job. We hebben ook gezien dat werken in onze organisatie veeleisend kan zijn en dat de werkdruk en de psychosociale belasting hoog ligt.

Rekening houdend met de stelling dat als je goed voor jezelf zorgt, je beter voor anderen kan zorgen en dit cruciaal is om de continuïteit van de kwaliteitsvolle zorg en dienstverlening te garanderen aan onze patiënten en bewoners, willen we vanuit het beleidsplan 2015 - 2019 een aanwezigheidsbeleid uitwerken dat hiertoe bijdraagt. We willen vertrekken vanuit een positieve benadering en inzetten op een proactief beleid met gerichte acties.

Met een werkgroep maakten we een projectplan op. Samen met een externe partner werken we in 2017 een visietekst, doelstellingen, procedures en actiepunten uit.

VRIJWILLIGERSWERKING BIJ SJB

Het is altijd heel fijn om de vrijwilligers te kunnen spreken over het mooie werk dat ze leveren in onze zorgvoorziening. In onderstaand interview afgenomen door vrijwilligerswerking Present Caritas komen we te weten hoe Frans en Georges in contact kwamen met de vrijwilligerswerking en vanwaar de keuze kwam om zich te engageren als vrijwilliger bij het psychiatrisch centrum Sint-Jan-Baptist.

Hoe zijn jullie hier als vrijwilliger begonnen?

Georges: Mijn vrouw was hier al vrijwilliger begin jaren '90. Zij bracht de bewoners in een rolstoel naar de misviering en ik wachtte dan op haar in het cafetaria met een koffietje. Op een dag hadden ze een vrijwilliger te kort en ben ik ter hulp geschoten. Dat is me zo goed bevallen dat ik het nadien nog eens herhaalde en dan met veel plezier inging op hun vraag om me echt als vrijwilliger te engageren.

Ondertussen is dat hier mijn tweede thuis en zou het heel veel pijn doen moest ik het missen. Ik ben hier dan ook bijna dagelijks om iemand eens een bezoekje te brengen. Als ik hier niet geweest ben, heb ik geen dag gehad.

Frans: Toen ik 15 jaar geleden wist dat ik nog een jaar moest werken, begon ik na te denken over mogelijks vrijwilligerswerk tijdens mijn pensioen. Maar ik stond er wel op dat het iets zinnigs zou zijn. Ik had toen al contact opgenomen met de voorzitter van de vrijwilligers in Sint-Jan-Baptist en die gaf mij goede raad. Hij zei: 'Frans, het is heel aangenaam om te horen dat je vrijwilliger wil worden.'

Maar je moet zien dat je er zelf ook iets aan hebt. Want anders houd je dat niet vol.' Daar had hij helemaal gelijk in. Maar ik heb er dan ook zelf heel veel aan. De vriendschap die je krijgt, is heel veel waard. En het is échte vriendschap. Hier is niets geveinsd, zoals je dat soms wel merkt in de buitenwereld.

Georges: Ook van de voorziening zelf krijgen we heel veel waardering. We kunnen hier eten aan het personeelstarief in het cafetaria en worden altijd vermeld bij een bedanking of persartikel. We voelen ons dus echt een deel van de werking.

Jullie zijn ook actief in het bestuur van de vrijwilligerswerking?

Frans: Klopt. Ik ben de schatbewaarder zoals we dat zeggen en zorg dus voor de boekhouding van onze kassa. We komen iedere maand samen en bespreken dan wat er op de agenda staat. Georges is vooral betrokken bij de organisatie van allerlei activiteiten en onze jaarlijkse uitstap met de vrijwilligers. Marnix Van de Voorde is onze voorzitter endaar zijn we echt heel tevreden over. We verstaan elkaar heel goed en kunnen steeds op hem rekenen.

Georges: Het jaarlijkse hoogtepunt van onze vrijwilligerswerking is het Nieuwjaarsfeest. Dat gaat door op 20 januari en daar vragen de gasten nu al achter. Dit feest wordt speciaal georganiseerd voor de sociaal arme bewoners. Dit zijn 71 personen die geen bezoek meer krijgen. De vrijwilligers geven deze mensen extra aandacht en op hun verjaardag ontvangen zij een cadeautje ter waarde van 15 euro.

Meestal krijgen ze gewoon de centjes, want ze zijn altijd heel fier als ze zelf iets kunnen betalen.

Frans: Op het Nieuwjaarsfeest voorzien we drank en koffiekoeken voor de bewoners, alsook een muzikaal optreden. Maar waar iedereen het meest naar uitkijkt is de gratis tombola.

Wat zijn nog activiteiten ondersteund door de vrijwilligers waar de bewoners naar uitkijken?

Frans: Naast de extra aandacht en het gezelschap van de eenpersoons relaties, kijken de bewoners ook nog uit naar heel wat andere activiteiten. We wandelen in of buiten het domein, er wordt wekelijks gefietst en in de wintermaanden kijken we wel eens naar een film. Ook een spelletjesactiviteit of de misviering zijn natuurlijk vaste waarden! Maar ze genieten het meeste als ze het domein eens verlaten en ergens iets kunnen drinken of eten. Zo gaan we wekelijks naar de markt of springen we eens binnen in 'De Kastanje' een ontmoetingscentrum van het OCMW waar je goedkoop iets kunt bestellen.

Interview Jolien Jaspers, Present Caritas

Jullie zijn al een hele tijd actief als vrijwilliger. Wat maakt het voor jullie zo waardevol om dit te blijven doen?

Frans: Als je de bewoners eenmaal wat leert kennen, komen ze naar u gevlogen. Ze zeggen 'gij zijt mijn beste maat'. Die vriendschap en afhankelijkheid die je terugkrijgt, geeft dus veel voldoening. Als ik een activiteit heb gedaan, ben ik opgelucht, kalm en tevreden. Als vrijwilliger moet je je vooral kunnen inleven en de gezondheidstoestand van de bewoners aanvaarden.

Georges: Begrip hebben is inderdaad zeer belangrijk. En zeker niet afstandelijk zijn of uit de hoogte doen. Dat zijn mensen zoals wij die alle respect verdienen.

Het is mooi om te zien hoe deze vrijwilligers na al die jaren nog steeds zo gedreven zijn om het beste uit de vrijwilligerswerking te halen met als enige doel de bewoners van het psychiatrisch centrum Sint-Jan-Baptist zoveel mogelijk vriendschap te geven.

Marnix Van de Voorde
Voorzitter vrijwilligers

VERMAATSCHAPPELIJING VAN DE ZORG

Onder het peterschap van Jan Briers, gouverneur van Oost-Vlaanderen, ging op 18 november in de namiddag het zorgcongres over drie kruispunten nl. zorg-arbeid, zorg-wonen en zorg-cultuur beleven door.

We werden via een videoboodschap verwelkomd door Minister Schauvliege. Een 200-tal deelnemers waren aanwezig. Heel wat patiënten en bewoners namen deel aan het zorgcongres. Er ging heel wat voorbereidend werk aan vooraf. Vele gesprekken en overlegmomenten waren nodig.

Onze bedoeling om over de zorg heen samenwerkingsverbanden uit te werken is aardig gelukt. Heel wat contacten in de bedrijfsweld, de culturele wereld, de wereld van de sociale economie, de sociale huisvesting en de politieke wereld hebben geleid tot een stevig netwerk die heel wat mogelijk maakt. Onze authenticiteit werd positief onthaald. We weten allemaal dat we voor budgettaire krappe tijden staan. Samenwerken zal in de toekomst meer dan ooit broodnodig zijn, alternatieve financiering ook.

Vele engagementen werden af (uit)gesproken. We hopen hiermee op termijn werkelijk ons steentje bij te dragen om de draaideur psychiatrie een halt toe te roepen. Het bieden van een perspectief op de drie kruispunten is van fundamenteel belang. Dat werd door de keynote sprekers door middel van een positief kritisch verhaal op de drie kruispunten bevestigd. Na elke spreker bracht een ervaringsdeskundige zijn verhaal. Veel beklijvende momenten en inhoudelijk sterke verhalen.

Een streepje muziek van de jonge solisten mocht niet ontbreken en werd door de vele aanwezigen gesmaakt. De aankondiging van drie pilootprojecten waren het sluitstuk waarin duidelijk werd gemaakt dat het niet alleen over zeggen wat je doet maar vooral ook over doen wat je zegt gaat.

De scholen van Zelzate hadden een heus gezelschapspel gemaakt, er ging na het zorgcongres een therapie sessie met de assistentiehond Mattis en de gouverneur door. Een charter werd voorgelegd en ondertekend. Het echte werk, namelijk het realiseren van wat we hebben afgesproken op die drie kruispunten, kan in verbinding met velen gefinaliseerd worden. Hier werden al heel wat initiatieven genomen.

SJB IN 2016

ADMINISTRATIE

In 2015 werd het beleidsplan van het administratief departement voor de periode 2015-2019 in samenspraak met de medewerkers opgesteld.

*Hieruit werden de jaardoelstellingen en een jaarplan afgeleid.
Uit dit beleidsplan werden binnen het administratief departement de volgende projecten in 2016 gerealiseerd:*

In 2016 fungeerde de dienst boekhouding van het psychiatrisch centrum Sint-Jan-Baptist als piloot voor de implementatie van een nieuw boekhoudpakket voor alle instellingen van de Broeders van Liefde uit de subsector geestelijke gezondheidszorg.

Verschillende scenario's werden getest en uitgeschreven. Vanaf januari 2017 zal er in Sint-Jan-Baptist met het nieuwe boekhoudpakket CPT/Win worden gewerkt. Daarna volgen alle BVL-instellingen binnen de geestelijke gezondheidszorg.

De dienstverplaatsingen worden sinds juni 2016 door alle medewerkers digitaal ingevuld. Dit digitaal formulier vervangt het papieren dienstverplaatsingsformulier.

De dienst boekhouding heeft in de loop van het jaar een groot aantal eigen werkinstructies uitgeschreven. De uitrol van het nieuwe facturatiepakket WISH, aanvankelijk voorzien voor de tweede helft 2016, is uitgesteld naar 2017.

Op 26 april werd het nieuwe intranet operationeel. Er werd gestreefd om medewerkers een duidelijke en overzichtelijke structuur aan te reiken. Op de startpagina werden veel gebruikte linken geplaatst, de structuur werd aangepast en ook de zoekfunctie werd verbeterd.

Op 14 juli 2016 werd de nieuwe website in gebruik genomen. De vernieuwing van de website gebeurde in overleg met de dienst communicatie van het Provinciaal der Broeders van Liefde en een externe firma. De verouderde website werd geüpdatet en omgevormd tot een aantrekkelijke en dynamische website geïllustreerd met foto's en beeldmateriaal.

Op de personeelsdienst werd de ESS-module (Employee Self Service) geïnstalleerd binnen het pakket SP-Expert (= uurroosterplanningssysteem). Vanaf oktober 2016 kunnen alle medewerkers hun eigen jaarrooster en verloftellers zelf raadplegen. Ook de registratie van de werktijden en de bestelling van de maaltijden in het personeelsrestaurant gebeuren via de pc en niet meer via de prikklok.

Vanaf november 2016 kunnen alle medewerkers ICT incidenten, soft- en hardware problemen digitaal melden binnen een bestaande applicatie. Hierdoor wordt de opvolging voor de ICT-afdeling overzichtelijker. Binnen de patiëntenadministratie werden in het laatste kwartaal de nodige voorbereidingen getroffen om vanaf 2017 om te schakelen naar digitale patiëntendossiers.

KWALITEIT EN AUDIT

De laatste jaren heeft het psychiatrisch centrum Sint-Jan-Baptist grote inspanningen geleverd op het vlak van kwaliteitsvolle zorg. Een belangrijk vertrekpunt bij dit alles was de opvolging van de vaststellingen van de opvolgingsaudit van mei 2016. Deze opvolgingsaudit kwam er na de audit van maart 2014. In juni 2016 vroeg de Zorginspectie onze medewerking bij het opstellen van een nieuw referentiekader voor forensisch-psychiatrische zorg. En was er op 27 september 2016 een onaangekondigd inspectiebezoek naar aanleiding van een klacht gericht aan het Agentschap Zorg en gezondheid.

Na de audit van 2014 hebben we het verslag grondig bestudeerd en werden een aantal belangrijke beslissingen genomen. De meest ingrijpende verandering werd het (opnieuw) werken met beleidsplannen op afdelingsniveau. Het uitgangspunt was dat het beleidsplan van de afdeling dient gelinkt te zijn aan het algemeen beleidsplan.

Jaarlijks wordt het beleidsplan opgevolgd via een overleg tussen het 'kerncomité' van de doelgroep (of departement) en het 'directiecomité' (kortweg KC-DC genoemd). Tijdens het KC-DC van 2016 werd het beleidsplan van de doelgroep (of het departement) overlopen en dienden de leidinggevenden een stand van zaken weer te geven. Daarbij werden systematisch de afspraken van de voorgaande vergadering geëvalueerd en bijgestuurd. Een belangrijke doelstelling in het beleidsplan is de verdere uitbouw van het elektronisch patiëntendossier. Het EPD willen we verder gebruiken als hefboom naar goede zorg waar de patiënt partner en eigenaar is van de informatie. Daarnaast is het EPD de bron van informatie om het beleid te kunnen ondersteunen.

Om de overdracht tussen de vroegdienst en de laatdienst te verbeteren werd beslist om met ingang van 1 januari 2016 de uurroosters te wijzigen. Voortaan is er tussen de shiftwissel van vroegdienst naar laatdienst standaard 30 minuten tijd ingebouwd voor de overdracht van patiëntengegevens. Het doel is om de communicatie tussen de verschillende ploegen beter te laten verlopen.

De audit van mei 2016 vermeldde een tekortkoming op het vlak van analyse van suïcidepogingen. Om deze op te lossen hebben we zo snel mogelijk actie ondernomen. Vanaf 1 juli 2016 dient de behandelende psychiater bij elke nieuwe opname een screening suïciderisico uit te voeren. Een neerslag moet terug te vinden zijn in het dossier. Een nieuwe beleidstekst en procedure werd uitgeschreven en gecommuniceerd.

Eind maart 2016 werd de overeenkomst beëindigd om patiënten onder gedwongen statuut op te nemen. De laatste patiënten kregen een nieuwe afdeling eind mei. Op 20 juni 2016 werd Levanta opgestart. Levanta levert pionierswerk door als eerste in Vlaanderen een gespecialiseerde psychiatrische behandeling aan te bieden voor geïnterneerde vrouwen met een high risk- en high securityprofiel.

Om het kwaliteitsbeleid een boost te kunnen geven heeft de directie in het voorjaar van 2016 beslist om naast Rinaldo Vereecken een tweede kwaliteitscoördinator aan te werven. Op 10 oktober 2016 is Johan Jehoul in dienst gekomen. Beide kwaliteitscoördinatoren zullen samenwerken om een aantal verbeterpunten aan te pakken:

- Vanaf 2017 zal gestart worden met een verbetertraject om alle procedures een update te geven.
- We zijn bezig met indicatoren. Samen met Johan Jehoul wordt gekeken op welke wijze de verzamelde cijfers kunnen teruggekoppeld worden naar de medewerkers.
- De zorginspectie vroeg om rond vrijheid beperkende maatregelen een nieuwe evaluatie te maken van de redenen van afzonderen en om een aantal zaken verder uit te schrijven zoals: controle van fixatiemateriaal, de op te volgen parameters.

Een laatste punt is het medicatiebeleid. Ook hier werd hard aan gewerkt samen met Charlotte Bauters, ziekenhuisapotheker. Op elke afdeling (tijdens de nacht per gebouw) werd gezorgd dat er een 24 uren verpleegkundige permanentie aanwezig is. Op deze manier kan alle zorg rond medicatie (maar ook wondzorg ed.) correct gebeuren conform de wet. Het inspectierapport stelde 2 tekortkomingen vast:

- de identificatie van medicatie
- het dagelijks registreren van de temperatuur van de medicatiekoelkasten.

Beide tekortkomingen werden aangepakt.

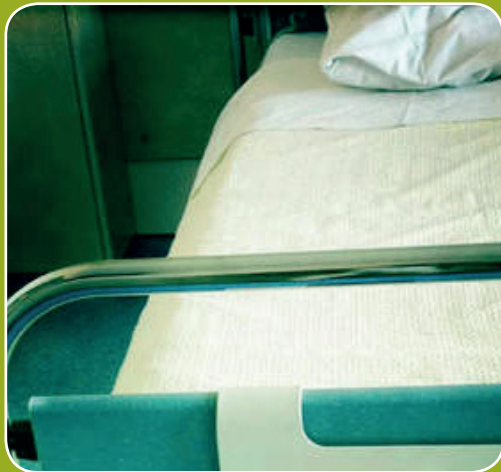
Wat in 2017?

We willen de ingeslagen weg blijven bewandelen, hetgeen ook wordt onderstreept door de beslissing van de Raad van Bestuur dat we naar accreditatie zullen toewerken. De beide kwaliteitscoördinatoren zullen het traject coördineren: Johan Jehoul het accreditatietraject op zich en Rinaldo Vereecken de interne audits. Ter voorbereiding van het eigenlijke accreditatietraject wordt eerst werk gemaakt van de verdere opvolging van de tekortkomingen en aanbevelingen van het inspectieverslag, inclusief de borging van de betrokken acties.

SJB IN CIJFERS

Psychiatrisch ziekenhuis (ZH)

Aantal bedden: 219
Aantal ligdagen: 61 872

Psychiatrisch verzorgingstehuis (PVT)

Aantal plaatsen: 211
Aantal ligdagen: 76 544

Personeelgegevens (ZH en PVT)

Aantal VTE: 424,18

Mannen: 28,48% - Vrouwen: 71,52%
Voltijds: 66,61% - Deeltijds: 33,39%
Arbeiders: 15,33% - Bedienden: 86,67%

Financiële gegevens (ZH en PVT)

Bedrijfswinst: 707 527, 83 euro
Winst v/h boekjaar: 893 385,15 euro

Psychiatrisch centrum Sint-Jan-Baptist - Suikerkaai 81 - 9060 Zelzate
pc.st.jan.baptist@fracarita.org - 09 342 28 28 - www.pcsintjanbaptist.be